

MAJOITUS-, RAVITSEMIS- JA MATKAILUPALVELUT -ENNAKOINTIRYHMÄ

TURBOAHDETTU SUOMI (TEHOILLEN): EUROOPAN TIE

Turboahdettu Suomi -skenaariossa huomio kiinnitetään ennen muuta tuloksiin, kilpailukykyyn ja tuottavuuteen, joiden saavuttamiseen ei tarvita regiimi-tason mullistuksia. Sen sijaan siihen tarvitaan vahvaa Euroopan unionia, joka parhaiten turvaa pienen maan edut maailmanmarkkinoilla ja jonka ytimiin Suomi pikku valtionakin itseoikeutetusti kuuluu. Oikeutus perustuu menestykseen, joka jaetaan muiden pohjoisten maiden kanssa.

Turboahdettu Suomi -skenaario on toiveikas. Talouden ja markkinan kehitys näyttää kaikilla toimialoilla lupaavalta, vaikkakin alalle tyypillinen aaltoilu jatkuu vuonna 2035. Pitkän ajan kehitys on nousevaa, mutta notkahduksia tulee taloussuhdanteiden myötä. Yksi sitkeä matalapalkka-alaan liittyvä jännite on kadonnut. Epätavanomaisesta on tullut tavanomaista. Muillakin kuin ravintola-aloilla työajat ovat irtautuneet toimistotyöajoista ja lähentyneet MaRaMa-alojen epäsäännöllisyyttä. Työnantajat ovat tyytyväisiä, kun palkalla ei enää tarvitse kompensoida epämukavia työaikoja.

Suomi on valunut kohti Keski-Eurooppaa muutenkin kuin ilmaston lämpenemisen kautta. Vuoden 2035 Suomi on eurooppalaistunut, kun alkoholin myynti on vapautettu. Moderni alkoholilaki "antaa ravintoloille vapaat kädet uudistaa ja kehittää baarikulttuuria". Baarikulttuurin kehittyminen ei näy alkoholin kulutuksessa kasvuna kuten ruokailussa, päinvastoin. "Suomi on yhä enemmän osa viini-Eurooppaa, eivätkä kotikännit työllistä poliiseja entiseen tapaan."

Muuten matkailussa "valutaan" enemmän pohjoiseen kuin Keski-Eurooppaan. Lapin selkeät vuodenaajat ovat ehdottomasti Suomen tärkeimpiä vahvuuksia. "Lumivarmuus on iso matkailuvaltti", kunhan sitä vain osataan hyödyntää tarpeeksi tehokkaasti. Eurooppalaisia enemmän turisteja tulee Aasiasta seurauksena siitä, että Suomella on erinomainen maantieteellinen asema. Aasia-buumi siis jatkuu vielä pitkään. "Kiinassa on vielä vuonna 2035 järjetön potentiaali, joka kantaa vuosia." Pekingin vuonna 2019 valmistunut uusi lentokenttä on tuplannut lennot Kiinasta. Kiinnostavasti myös eteläamerikkalaisten osuus on kasvanut kuin signaalina uudelle kaukomatkailutrendille.

Majoitustoimi kipuilee jakamis- ja alustatalouden toimijoiden kanssa, joskin disruptio on vuoteen 2035 tultaessa purkautumassa. Airbnb-rajoituksia on tullut lisää sitä mukaa kun ongelmat ovat nousseet esiin asunto-osakeyhtiöissä. Vuokraamishalukkuus on laskenut samassa tahdissa. Hotellikapasiteetti on kasvanut erityisesti pääkaupunkiseudulla. Majoitustarvetta lisää lievä kotimaisen matkailun kasvu.

Volyymit ovat kuitenkin aika pienet. Lapissa kapasiteettipula on sen sijaan kroonista. Se vaikuttaa matkailijamääriin ja -hintoihin.

Wow-efektit ovat tulossa kohtuukustannuksin hotelleihin lisätyn todellisuuden kautta, vaikkakin ”kehitystä hidastaa se, että hotellit uudistavat huoneitaan ja tilojaan varsin verkkaiseen sykliin”. Matkailussa toiminta on räväkämpää. Talvikin voidaan pelastaa Etelä-Suomea myöten. Ensimmäinen lasketteluhalli on valmistumassa norjalaisen mallin mukaan. ”Katettujen mäkien ja säilötyn lumen myötä laskettelumäärät kääntyvät uudestaan nousuun, kun lumipäiviä saadaan lisää ja saatavuus paranee.” Venäläisten matkailu on Suomelle tärkeää muulloinkin kuin laskettelu-aikaan, ja he myös näkyvät katukuvassa ja kaupoissa vuonna 2035.

Virtuaalisuus on mukana matkailussakin. Ei niinkään itse toimintana kuin täydentävänä palveluna. Virtuaalimatkoilla haetaan inspiraatiota ja tehdään karsintaa potentiaalisten matkakohteiden välillä. Vaikka VR ja AR¹ saavatkin aikaan upeita elämyksiä, eivät vuoden 2035 ihmiset luovu vapaaehtoisesti aidoista kokemuksista.² Eri asia on, jos vastaan tulee maailmanmittakaavainen kriisi tai katastrofi. Siihen ei skenaariossa uskota, vaikka uhka tunnistetaankin. Jos huonosti käy, niin se tapahtuu muualla kuin Suomessa. Tällöin vedetään hihasta uudet valttikortit: rauha, turvallisuus ja hiljaisuus. Niistä tulee tai tehdään Suomen vetovoimatekijöitä.

Haasteena on näiden vahvuustekijöiden tuotteistus varsinkin, kun ensin pitää eliminoida toisenlainen imago maasta, joka on kallis ja enimmäkseen pimeä ja jossa on kurja sää. Kotimaan matkailun osalta peli on ollut pitkään kasvun kannalta menetetty. Samalla rahalla kun pääsee niin Lontooseen kuin Leville. Mahdottomassa tehtävässä on kuitenkin vuonna 2035 onnistuttu. Apua on saatu naapuritoimialalta maataloudesta, jonka tärkeäksi sivuelinkeinoksi matkailu on kehittynyt. ”Suomen luonnon ja maaseudun puhtaus, rauha ja viileys ovat tärkeitä myyntivaltteja.” Maatilamatkailun kysynnän kasvu tulee ulkomailta.

Kivijalka-matkatoimistoja ei enää vuonna 2035 ole, mutta matkailutoimijoita löytyy verkosta sitäkin enemmän. Suuri joukko ihmisiä työllistää itse itsensä, ja näin syntyy jatkuvasti uusia matkailupalveluja tarjoavia yrityksiä. Kiireinen elämä on lisännyt matkanvälittäjien käyttämistä monista muistakin syistä. Välittäjien palveluita kysytään paitsi ajan säästämiseksi myös luotettavuuden varmistamiseksi. Kolmas

---

¹ AR = augmented reality - lisätty todellisuus, ja VR = virtual reality – virtuaalitodellisuus

² Yksilöllisyys korostuu kaikessa, eikä matkailuyhteisöllisyys ole kasvussa. ”Isojen massatapahtumien, tyyliin Finlandia-hiihto, sijaan halutaan nauttia luonnosta omassa rauhassa. Samanheimoiset saattavat matkustaa samoihin kohteisiin, mutta yksilöinä, ei ryhmänä.” Vuonna 2035 toteutetaan unelmia, kun ihmisillä on enemmän rahaa käytössään kuin koskaan ja maailma ympärillä on myös sopivasti ”kutistunut”. Tärkeä ja iso kohderyhmä koostuu hyväkuntoisista eläkeikäisistä, joilla on sekä aikaa että varaa.

syy on helppous, kunhan hinnat pysyvät kohtuudessa. Neljänneksi yhä useampi haluaa enemmän tai vähemmän erikoisia oheispalveluja.

Ruokatuotantoa on ollut pakko keskittää, kun käsiparit valmistuksesta loppuvat ja kilpailu on kovaa. Alalle on ollut vaikea saada matalapalkkaisuuden takia ammattitaitoista työvoimaa, ja se on johtanut julkisen palvelun ulkoistuksiin. Keskittäminen ja robotisointi puolestaan pakottavat runsaasti kotiinkuljetuksiin, joka korostaa logistisia kykyjä ja ratkaisuja. Jakeluun on kehitetty erilaisia vaihtoehtoja erityisesti vanhusväestön tarpeisiin. Heille on kehitetty laaja kirjo palveluita automaateista seniorikokkiryhmiin.

Ruokamyynnin osuus ravintoloissa on kasvanut tasaisesti samaan aikaan, kun alkoholin käyttö on vähentynyt. Ruokaa haetaan ja kuljetetaan ravintoloista myös koteihin, kuten edellä todettiin. Lihan kulutus on polarisoitunut eli ”high end” -valikoima on kasvanut. Jauhelihan ja broilerin kulutus on säilynyt suurena, vaikka kasvisvaihtoehtojen määrä on kasvanut sekin. Kaukana on kuitenkin vielä se, että lihan asema olisi uhattuna, vaikka terveystrendi sen kulutusta supistaakin. Terveysteknologia ja itsediagnostiikka löivät läpi jo 20-luvulla, jolloin käynnistyi terveyskuluttamisen iso buumi. Siihen kuuluu myös ravintokontrolli³, joka hitaasti muuttaa ravintotilastoja. Juomapuolella trendi kääntyy nopeammassa tahdissa. Poikkeus säännöstä on hyönteisruoka, joka mittavan tuotekehittelyn jäljiltä on lyönyt itsensä läpi.

Anniskelun arvonlisävero on vuonna 2035 saatu alemmaksi, minkä seurauksena ravintoloiden osuus alkoholin myynnistä on kasvanut ja hinnat laskeneet. Välillinen ja mieluisa seuraus on ollut työpaikkojen lisääntyminen. Menossa on jenkkimallinen kokeilu, jossa ”anniskeluluvat” ostetaan. Ravintoloitsijan pitää vain todistaa nuhteettomuutensa, ja sitä vasten hänelle myönnetään lupa tietyille ajalle viranomaisen määrittelemän taksan mukaan. Kukin voi sen jälkeen itse päättää, mitä myy ja millä hinnalla.

Skenaariosta välittyy usko tulevaisuuteen, vaikka kipupisteitäkin on. Bisnes kehittyy kaikilla MaRaMa-aloilla, kunhan pidetään kustannukset kurissa ja kriisit kaukana. Alojen vaurastumiseen vaikuttaa se, kuinka hyvin ”normien purkua” saadaan vietyä eteenpäin. Palvelualoilla ratkaisee se, miten palvelujen

---

³ Virtuaaliohjauksella tarkoitetaan tässä yhteydessä virtuaalitodellisuuden tai lisätyn todellisuuden sovelluksia, joita hyödynnetään syömiskokemuksen ohjaamisessa ja parantamisessa niin päiväkodeissa, kouluissa, sairaaloissa ja vastaavissa kuin ravintoloissakin. Pienistä ravintolayrittäjistä koostuva kenttä ei tähän suuntaan merkittävästi etene vuoteen 2035 mennessä. Kouluissa ja laitoksissa kehitys voi olla nopeampaa.

tilaajat käyttäytyvät. Kuluttajat päättävät, yleistyvätkö robotit ja automatisaatio ja missä aikataulussa. Pikaruokalat näyttävät tässä suhteessa muille mallia.

KAUPUNKIEGOLOGINEN SUOMI (EGOILLEN): KAUPUNKIVALTIOIDEN TIE

Kaupunkiegologinen Suomi edustaa purkautuvien valtioiden vaihetta, jossa maailmaa organisoidaan alueiden ja verkostojen kautta. Osallisuus- ja jakamiskokemukset uudistavat demokraattiset instituutiot ja energisoivat alueyhteisöjen toimintaa tavalla, jossa taloudellisen bruttokansantuotteen sijasta seurataan monia muitakin (laatu)kriteereitä, kun alueet asettavat toiminnalleen tavoitteita, joita sitten demokraattisin instituutioin toteuttavat.⁴

MaRaMa-aloilla tunnistetaan Kaupunkiegologinen Suomi -skenaariossa enemmän mahdollisuuksia kuin uhkia, vaikka murroksen aura kyntää kaikkia aloja syvältä. Matkailussa nuolet sojottavat ylöspäin, eikä kehitystä varjosta muu kuin ilmastonmuutoksen vaikutukset. Se onkin iso varjo, jonka hitaita muutoksia kyetään kääntämään hyödyksi mutta äkilliset mullistukset saattavat romahduttaa koko alan. Majoitus peesaa tässä kuten yleisemminkin matkailun trendejä. Molemmat alat ovat saaneet haasteen jakamis- ja alustataloudesta, joka dominoi markkinoita vuonna 2035. Omistaminen ei ole muodissa, vaan yleisesti ostetaan tai vuokrataan haluttua palvelua. ”Et niinkään halua omistaa mökkiä, vaan ostaa oleskelua täysin varustetusta mökistä tietyn määrän viikkoja.”

Jakamis- ja alustatalous ovat tulleet jäädäkseen ja mullistavat MaRaMa-kenttää. Palvelut sujuvoituvat, kun toimintaan kehitetään yhteiset ja reilut pelisäännöt. Liikenteen puolelta siitä on saatu esimakua. Uber palaa ensi kesänä toimintasanktioiden jälkeen Suomen taksimarkkinoille, kun kuljettajien osaamista ja elinkeinon harjoittamista koskevat samat säännöt kuin muitakin taksiryrittäjiä. Majoituksessa Airbnb-tyyppiset palvelut ovat vuonna 2035 lisänneet suosiotaan. Jakamistalouden

---

⁴ Paikallisuus – tai alueellisuus – näyttää Euroopan mantereella lisääntyvän, kun itsenäisyydestä haaveilevia alueita aktivoituu eri puolilla mannerta. Ajuri on kansallinen ja politiikka populistista. Kehitysvaihe energisoi monia, muttei ratkaise maapallonkokoisia ongelmia. Skenaarion toisella laidalla hifistelevät kaikkien maailman kaupunkien ”punavuorelaiset” trendin haistelijat. Lokaalin lumo lisääntyy paradoksisesti kaupungistumisen seurauksena. Kärkiairueina toimivat menestyvät kaupungit, jotka eri puolilla maailmaa haastavat valtiota. Ilmiö ei rajaudu kärkiseutuihin, vaan ennen pitkää kaikki alueet alkavat tietoisemmin tavoitella onneaan. Niin on tapahtunut tähänkin asti, mutta toiminnan voima ja kirjo lisääntyvät. Valtiota ei horjuteta suoraan vaan ilmiö etenee eroosion kaltaisesti. Ihmisten käyttäytymismuutokset välittyvät hiljalleen paitsi kulttuuriin myös politiikkaan. Aika on tiheänä erilaisia aloitteita ja toimintaa, jotka signaloivat ihmisten lähiyhteisöistä nousevaa suhteellisen järjestäytymätöntä joukkovoimaa, jonka tavoitteet voivat olla ristiriitaisia.

majoituspalvelut on saatu rekisteröinnin ⁵ kautta mukaan matkailutaseeseen, mistä on seurannut selvä piikki matkailutuloissa.

Ruoka on jokapäiväinen ilon lähde, jonka instituutiot muuttuvat loivemmin trendein kuin rinnakkaisaloilla. Toki samat murroksen murtajat vaikuttavat ravitsemisalallakin. Teknologia vaikuttaa etenkin valmistukseen ja jakeluun. Jakamistalous ohjaa etenkin kuluttajien mutta myös palvelun tuottajien toimintaa. Alalle ominaiset ravintolaketjut nappaavat piirteitä alustataloudesta. Suurtalouskeittiöissä ja pikaruokan valmistuksessa 3D on lisääntynyt. Sitä pidetään positiivisena kehityksenä, kun kysyntä siihen ohjaa. Kustannustaso nousee alkuun investointien takia mutta kääntyy laskuun, kun tuottavuushyöty alkaa purra.

Vuonna 2035 asuntojen omistaminen ei ole enää ”se iso juttu”. Se näkyy siinä, että keskuspaikkakuntien asumisneliöiden keskipinta-alat ovat pienentyneet ja kaupunkien ”yhteisolkkarit” ⁶ yleistyneet. Niissä vietetään paljon aikaa ja nautitaan erilaisista palveluista. Puolet kaikesta – vähentyneestä – alkoholin kulutuksesta tapahtuu näissä paikoissa, joiden ilme voi vaihtua toiminnan luonteen mukaan. Lisätty ja vaihtuva todellisuus on lainaa hotelleista, joiden miljöitä alettiin rikastaa jo 2020-luvulla. Niissä huoneen voi valita haluamallaan visuaalisuudella. Rikastetut kokemukset ovat lisäpalveluita siinä missä ennen oli wlan.

Teknologian hinta halpenee, ja mahdollisuudet tuottaa erilaisia elämyksiä asiakkaan halun ja kiinnostuksen mukaan lisääntyvät.

Ruuassa kiinnostavat uudet hybridit tuotteet, jotka eivät ole selkeästi lihaa tai kasviksia vaan jotain uutta, yhdistelmiä. Ruuan kanssa hifistely kotioiloissa on yleistynyt nopeasti. Yhtä lailla on kasvanut perusraaka-aineista valmistettava lisäaineettomien aterioiden kotivalmistus. Kasvisruoka on edelleen jatkuvassa nousussa, mutta lihasta on tullut puolittainen ylellisyysstuote.

Murrosta oirehtiva piirre on se, että vanhat toimialarajat eivät vuonna 2035 pidättele, kun toimitaan virtuaalisesti ja käytetään teknologiaa. Etenkin matkailu taipuu virtuaaliseksi oppimiseksi, koulutukseksi, draamaksi ja viihteeksi. Ruokaa valmistetaan 3D-printterissä ja anturi-implantit kertovat reaaliajassa mitä seuraavaksi pitäisi syödä tai jättää syömättä. Jakamistalous elää tai kuolee datasta, jonka kautta suhteemme asumiseen, liikkumiseen, matkailuun ja syömiseen on verkkovalintojen basaari, jossa jokainen voi toimia sekä kuluttajana että palvelun tuottajana.

Kaupunkien kivijaloista matkatoimistoja ei kannata etsiä vuonna 2035. Käytännössä kaikessa matkojen varaamisessa perustyön tekee verkossa ahkeroiva tekoäly. Se tunnistaa myös olosuhteet eikä suosittele

---

⁵ Rekisteröintivelvoitteesta on seurannut myös se, että majoituspaikkoja ja käyttöastetta on mahdollista seurata reaaliaikaisesti ja tilastointi kuvaa todellista elinkeinon tilannetta.

⁶ Yhteisolkkarit on panelistin termi kodinomaisille ja yhteisöllisille ravintoloille, joissa on piirteitä vanhoista kortteliravintoloista, mutta ilmeisesti käyttäjäkunta on moninaisempi ja juomisen merkitys vähäisempi.

hiihtolomamatkaa Etelä-Suomeen, josta ilmastonmuutos on vienyt lumet. Pohjois-Suomessa tilanne on toinen. Siitä on kehkeytynyt kansainvälinen matkailukeskittymä, jonka asemaa olosuhteiden muutokset ovat vain parantaneet. Laskettelijoiden määrä on pitkään jatkuneella kasvupolulla.

Suomi on vuonna 2035 lisännyt vetovoimaisuuttaan matkailumaana, mikä näkyy matkailun ja matkailutulojen voimakkaana kasvuna.⁷ Etenkin Lappi, rannikko, liikuntakeskukset ja Helsinki ovat kasvattaneet matkailutaseessa sekä määrää että käyttöastetta, muualla Suomessa käyttöaste heikkenee. Alueelliset erot ovat huomattavia ja kasvavia. Suosikkialueilla menestys on johtamassa rajoituksiin, kun resurssikatto on tullut vastaan.⁸ Osa paikoista valikoi asiakkaitaan nostamalla palvelu- ja hintatasoa. Suomesta on tullut maa, johon harvoilla on varaa. Yksi Suomen valteista on turvallisuus tai toisinpäin sanottuna ulkomaailman rauhattomuus. Yksi kriisipaikoista on naapurissa. Jo Putinin aikaan alkoi alamäki, kun sähköautoistuminen romahdutti öljymarkkinat. Venäjän talouden pohja petti sen jälkeen, kun vararahastot oli kuivutettu. Vaikutukset näkyvät suoraan Venäjä-matkailussa molempiin suuntiin.

Epävarmuus maailmalla on lisännyt sekä ulkomaalaisten että suomalaisten kiinnostusta kotimaahan ja lähimatkailuun vuonna 2035.⁹ Lyhyet lomat harrastusten sekä urheilu- ja kulttuuritapahtumien perässä vietetään usein lähitienovilla. Suomalaisten matkustaminen ulkomaille on lisääntynyt vain niihin kohteisiin, joissa on turvallista.¹⁰ Monet yksittäiset ja toistuvat terroristiteot ovat vaikuttaneet dramaattisesti matkustushaluun ja -suuntaan. Levottomilla ajoilla on välillistä vaikutusta siihen, että reitit houkuttelevat ihmisiä matkailutiloille. Luonto, hiljaisuus ja kiireettömyys ovat halpaa ylellisyyttä.

Ruokailupaikat ovat eriytyneet ja erikoistuneet vuonna 2035. Toiminnassa on useita robottiravintoloita, mutta myös henkilökohtaiseen palveluun perustuvia paikkoja, joista osa muuttuu suorastaan luksukseksi. Itsepalvelupömpelit lentoasemilla ovat muuttuneet interaktiivisiksi

---

⁷ Aasian lisäksi kasvua tulee myös Etelä-Amerikasta, Australiasta ja Afrikasta

⁸ Oli pakko ryhtyä rajoittamaan matkailijavirtaa erityisesti Lapissa. Kasvu taittui omasta aloitteesta. Helsingin ja Lapin välissä on tilaa, jota on alettu vuonna 2035 markkinoida. Eksklusiivinen palvelu on vankistanut asemaansa, kun lomailijat eivät halua enää olla ”töissä” lomallaan. Etelä-Suomeen on rakennettu keinotekoinen Lappi ja revontulikokemuskeskus. Toisaalta monet hakevat aitoja kokemuksia, joten keinolappi ei vedä kaikkia asiakkaita. Erikoistuneet ryhmämatkat kuten ns. ”special interest tourism” ovat vahvassa nousussa. Se on helppoa, vaivatonta, mutta kuitenkin yksilöllistä palvelua pienissä ryhmissä.

⁹ Suomalaisista on tullut terrorin myötä matkustamisessaan hyvin turvallisuushakuisia, mikä vaikuttaa olennaisesti siihen, mitä kohteita valitaan. Se suosii enemmän kotimaan kuin ulkomaan matkailua.

¹⁰ Perheenjäsenet ja sukulaiset asuvat vuonna 2035 ympäri maailmaa, ja se lisää ulkomaille matkustusta, mutta yhä useammin suunta on toisin päin eli tavataan turvallisuussyistä Suomessa.

robottipalvelupisteiksi. Pikaruokaravintolat ja hotellien vastaanottopalvelut automatisoituvat.

Palvelukirjon toisessa päässä voi tilata kokin tekemään se ruoka, joka toisessa palvelussa kuljetetaan polkupyörällä ravintolasta. Nuori sukupolvi on tottunut ruokapalveluiden käyttämiseen. He käyttävät yhä enemmän rahaa ulkona syömiseen sekä palvelujen ostamiseen omaan kotiin ja vapaa-aikaan, kun raha ei jumahda lainojen hoitoon. Woltit ja Foodorat menestyvät ja kysyntää riittää.

Ravintolakulutus on korkealla tasolla tasaista vuonna 2035. Suuri osa ihmisistä haluaa istua ravintolassa ja tavata ihmisiä. Elämysten ja sosiaalisen kokemuksen merkitys koetaan tärkeäksi. Alkoholin myynti ei kasva, koska ihmisten kulutustottumukset ovat terveellistyneet. Anniskeluosuudet ovat pienentyneet, vaikka anniskeluluvista ja alkoholin sääntelystä on kokonaan luovuttu.¹¹ Persoonallisia, erilaisia ja erikoistuneita pikku ravintoloita on tullut yhä enemmän ja enemmän. Tämä näkyy erityisesti kaikista vetovoimaisimmissa kaupunginosissa. Teknologialla on minimoitu epäkiinnostavat ja rutiininomaiset työtehtävät. Näin on avautunut mahdollisuus houkutella työvoimaa osaamista vaativiin tehtäviin paremmalla palkalla ja muilla eduilla.

Kaupunkiegologinen Suomi -skenaarion ruoka ei ole vain seurallista nautiskelua vaan osa henkilökohtaista ja jaettua terveysprojektia. Vuonna 2035 edelläkävijöille on käytössä sofistikoituja terveyspalveluja, jotka perustuvat kunkin omaan terveyshistoriaan ja ihonalaisten anturien välittämään informaatioon. Tietoja käytetään aterioiden ja ruokavalion optimoimiseen.¹² Yhä useammin lautasella on hyönteisruokaa, johon edellinen sukupolvi totutteli Thaimaan matkoillaan. Kaupasta löytyy monenlaisia hyönteisperäisiä raaka-aineita ja jalosteita samaan tapaan kuin nyt löytyy papu- ja vegaanituotteita.

Skenaariossa yhteiskunta on ristiriitaisesti eriytyvässä, kerrostumassa ja sekoittumassa.¹³ Ristiriidan mahdollistavat yhteisöjen amebamaisen liukkaasti muuttuvat piirteet ja vastapiirteet. Ideat kopioituvat nopeasti mutta myös muuntuvat ja tarttuvat vastamahdollisuuksiin. Mahdollisuuksien runsaus synnyttää myös uhkia. Kaupunkiegologinen Suomi -skenaariossa on suuria tunteita ja utopioita mutta myös dystopioita.

Lähde: Metodix Oy, kuvaus laadittu ennakoitiryhmän Delfoi II-aineistojen pohjalta.

---

¹¹ Kehityssuunta ruokahifistelyyn ja maltilliseen alkoholin käyttöön pätee varauksitta vain Ruuhka-Suomessa. Kuva muuttuu, kun siirrytään pääkaupunkiseudun ja kasvukeskusten kuplista maaseudulle.

¹² Yksi panelisti muistuttaa, että lounasruoka tai lounaspaikka valitaan aina tunteen mukaan (lohturuoka/dieettiruoka jne). Tunteen tunnistaminen on hyödyllistä, jotta voisi päästä eroon huonoista tottumuksista. Tätä pyrkimystä tuetaan vuonna 2035 ohjelmasonvelluksin.

¹³ Kaupunkiegologinen Suomi -skenaarion yhteisökuva on sumea. Toisaalta skenario nousee yhteisövoimasta ja osallisuudesta, mutta sosiologisessa mielessä se on enemmän fiilistelevä ja flow-keskeinen kuin rakenteisesti toisia huomioon ottava, jollainen toinen muutosskenario "Ekonologinen Suomi" on. Kaupunkiegologinen Suomi -skenaarion muutosenergia syntyy yksilön ja lähiyhteisöjen (identiteettiyhteisöjen) välisestä luovasta ja voimauttavasta suhteesta, joka ei nosta esiin eri ryhmien läpi kulkevia tai niitä erottavia sosiaalisia rakenne-eroja, joille skenaariot Hitaasti mutta varmasti -Suomi ja Ekonologinen Suomi ovat herkkiä.